Kultura i zabytki

Teren Parku nigdy nie był gęsto zaludniony. Przez wiele lat należał do ordynacji zamojskiej. W kilku miejscowościach powstały wtedy ośrodki wytopu żelaza z rud darniowych (Paary, Ruda Różaniecka, Huta Różaniecka, Susiec), tartaki, papiernia i huty szkła. Do naszych czasów zachowały się bardzo nieliczne ślady tej działalności. Ruiny papierni są atrakcją rezerwatu "Czartowe Pole", ciekawe młyny oglądać można w miejscowości Młynki i Susiec. Historia najnowsza wiąże się silnie z okresem II wojny światowej, walkami partyzanckimi i represjami okupanta, kiedy to bezkresne lasy Puszczy Solskiej stały się domem i miejscem walk licznych oddziałów partyzanckich. Tutaj schroniło się 3-tysięczne zgrupowanie partyzantów po największej bitwie z hitlerowcami na Porytowym Wzgórzu w Lasach Janowskich. Świadectwem tragicznych lat jest największy w Polsce cmentarz partyzancki w Osuchach oraz liczne mogiły rozsiane po wsiach i lasach.

Do bardzo interesujących obiektów historycznych i kulturowych wartych zwiedzenia należy zaliczyć: **Pałac w Rudzie Różanieckiej**, który pochodzi z ok. 1740 roku. Ostatnim dziedzicem był baron Wattman. Pałac zbudowany jest na rzucie prostokąta, częściowo podpiwniczony, z tarasem wspartym na czterech słupach. Na frontowej fasadzie umieszczone są 2 tarcze herbowe. Park wokół pałacu aktualnie posiada nielicznie zachowany drzewostan. Pałac znacznie został zniszczony w czasie I wojny światowej, obrabowały i podpaliły go wojska rosyjskie. Obecnie gruntownie odnowiony pałac jest własnością Domu Pomocy Społecznej.

W bliskim sąsiedztwie wschodniej granicy Parku położone jest miasto Narol, które ma bogatą historię i cenne zabytki kultury. Kościół parafialny p.w. Narodzenia NPM murowany w latach 1799-1804, w 1914 roku spalony, a w 1915-1917 odbudowany, dzwonnica murowana z XIX wieku oraz zespół pałacowy z połowy XVIII wieku składający się z pałacu, bramy głównej, dwóch murowanych kordegard otoczony pięknym parkiem geometrycznym z lat 1770-1781. Obecnie pałac jest własnością muzyka - profesora Władysława Kłosiewicza.

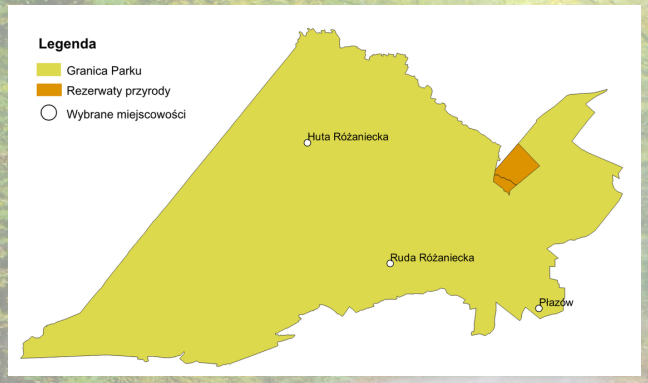

Pałac w Rudzie Różanieckiej

Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej

Rok utworzenia: **1988 r.,**
Powierzchnia Parku (woj.podkarpackie) wynosi: **7 590,00 ha**
Lasy: **6 386,87 ha**
Użytki rolne: **768,75 ha**
Wody: **98,52 ha**
Pozostałe: **335,86 ha**

Formy ochrony przyrody:
Rezerwaty: 1 szt.
Użytki ekologiczne: 10 szt.
Pomniki przyrody: 10 szt.
Obszary NATURA 2000: 2 obszary

ZESPÓŁ PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH w PRZEMYŚLU
ul. Tadeusza Kościuszki 2,
37-700 Przemyśl
tel. +48 (16) 670 39 69
www.zpkprzemysl.pl
e-mail: biuro@zpkprzemysl.pl

Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej

Ochrona przyrody

Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej znajduje się na terenie dwóch województw (woj. lubelskie i woj. podkarpackie). Fragment parku w woj. podkarpackim położony jest w północno-wschodniej części województwa i obejmuje obszar o powierzchni 7.59 ha. Park zlokalizowany jest na terenie Gminy Narol, Cieszanów oraz miasta Narol w powiecie lubaczowskim.Cały Park ze względu na niskie zaludnienie i brak przemysłu zachował przyrodę w bardzo dobrym stanie. Jego najcenniejsze fragmenty zostały objęte wyższą formą ochrony przyrody w trzech rezerwatach: „Nad Tanwią", „Czartowe Pole" oraz rezerwatem „Bukowy Las".

Rezerwat Bukowy Las utworzony został Rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21 grudnia 1998 roku. Rezerwat obejmuje powierzchnię 86,29 ha, we wsi Ruda Różaniecka na wschodnim krańcu Roztocza Środkowego (woj. podkarpackie). Przedmiotem ochrony rezerwatu jest kompleks lasów bukowych. Teren obfituje w wiele egzemplarzy dorodnych i wiekowych buków, których wartości nie da się przeliczyć tylko jako surowiec drzewny. Wysokość takich drzew dochodzi do 40 m, a wiek niektórych buków przekracza 170 lat.

W Parku oprócz rezerwatów są jeszcze inne formy ochrony przyrody, takie jak: użytki ekologiczne, pomniki przyrody oraz Obszary NATURA 2000.

Jednym z użytków ekologicznych na terenie Parku Krajobrazowego w woj. podkarpackim jest **użytek ekologiczny „Komań".** Położony na terenie gminy Cieszanów. Jest to zespół stawów wraz z otaczającymi je terenami podmokłymi i zadrzewionymi. Znajdują się tu cenne siedliska lasu mieszanego wilgotnego, porośnięte olszą i wierzbą oraz stanowiska roślin rzadkich i chronionych.

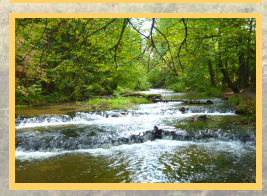

Użytek ekologiczny "Komań"

Rezerwat przyrody "Nad Tanwią"

Fauna i flora

Park krajobrazowy obejmuje lesiste, południowo-zachodnie wzgórza części krawędziowej Roztocza Środkowego oraz fragmenty rozciągającej się u jego stóp Puszczy Solskiej. Rzeźbę terenu kształtują niewysokie wzniesienia (do 320 m n.p.m.), wydmy, liczne bagna i torfowiska. Powierzchnia Parku w 85% porośnięta jest lasami, administrowanymi przez Nadleśnictwa Narol i Józefów. Są to głównie bory sosnowe, buczyna z dużym udziałem jodły oraz olsy. Utrzymująca się na przeważającym obszarze Parku zgodność gatunkowa drzewostanów z warunkami siedliskowymi wpływa na wysoce naturalną stabilność flory leśnej. Duża różnorodność siedlisk znalazła swoje odbicie w bogactwie gatunków tworzących runo, z których ok. 40 podlega ochronie gatunkowej, m.in. rosiczka długolistna, bluszcz pospolity, podrzeń żebrowiec, widłak wroniec i spłaszczony, listera jajowata, kosaciec syberyjski, storczyki. Wielkie kompleksy leśne, tereny podmokłe i stawy są ostoją dla wielu gatunków zwierząt. Z najważniejszych ptaków należy wymienić perkoza rdzawoszyjego, bociana białego i czarnego, błotniaka stawowego, głuszca, cietrzewia, pliszkę górską. Wśród ciekawych ssaków można wymienić: nietoperze (nocek Brandta, nocek duży, borowiec wielki, gacek wielkouchy), żołędnicę, wydrę, wilka, a także łosia, jelenia, sarnę, dzika, lisa i zająca.

W czystych rzekach i potokach żyją lipień i pstrąg potokowy. Licznie reprezentowane są również płazy i gady. Podczas wędrówek możemy spotkać salamandrę plamistą, traszkę grzebieniastą i zwyczajną, kumaka nizinnego, ropuchę szarą i zieloną, rzekotkę drzewną a także padalca, jaszczurkę żyworodną, zaskrońca, żmiję zygzakowatą czy gniewosza plamistego.

1.Drozd śpiewak (Turdus philomelos)
2.Rudzik zwyczajny (Erithacus rubecula)
3.Żywiec gruczołowaty (Dentaria glandulosa)
4.Czosnek niedźwiedzi (Allium ursinum)
5.Gajnik lśniący (Hylocomium splendens)
6. Bulawnik mieczolistny (Cephalanthera longifolia)
7.Dzióbkowiec Zetterstedta (Eurynchium angustirete)
8.Odnożyca mączysta (Ramalina farinacea)
9.Salamandra plamista (Salamandra salamandra)
10.Borówka brusznica (Vaccinium vitis-idaea)

Turystyka

Park krajobrazowy Puszczy Solskiej jest doskonałym miejscem dla turystów ceniących ciszę i spokój oraz miłośników przyrody. Atrakcje przyrodnicze i kulturowe można poznać poruszając się różnymi środkami lokomocji. Jednak najlepsze efekty poznawcze osiągniemy jeżeli wybierzemy się na wędrówkę szlakami turystycznymi, biegnącymi głównie w części województwa lubelskiego. Prowadzą one częściowo poza teren Parku. Wędrówka szlakami w okresie letnim i jesiennym pozwoli turyście nie tylko poznać walory przyrodnicze i kulturowe Parku, ale również skorzystać z bogactwa runa leśnego (borówki, maliny, grzyby), w które te lasy obfitują. We wszystkich rezerwatach Parku urządzone są ścieżki dydaktyczno-przyrodnicze, na których można efektywnie spędzić czas na poznawaniu osobliwości przyrody oraz dobrze wypocząć.

Przez teren rezerwatu Bukowy Las biegnie 1,5 km ścieżka dydaktyczno-przyrodnicza „Bukowy Las". Na czterech przystankach można zapoznać się z różnymi wariantami zbiorowiska roślinnego podgórskiej formy buczyny karpackiej, okazałymi egzemplarzami buka i jodły oraz światem zwierzęcym charakterystycznym dla tego miejsca. Przy stołach wypoczynkowych można zjeść posiłek i zregenerować siły przed dalszą wędrówką. Baza turystyczna jest dość dobrze rozwinięta, głównie w części północnej i północno-wschodniej. Z ośrodków wypoczynkowych, pól biwakowych oraz gospodarstw agroturystycznych możemy udawać się w dowolnych kierunkach realizując zamierzone cele rekreacyjne.

